

VÄST SAHARA

Nr 4 2015 Pris 30 kronor

Dränkta flyktingläger 6

Folkrätten och Västsahara 7

Erik Fichtelius hos
Polisario i öknen 1976 12

AMINATOU **LÅTER** **SIG INTE** **TYSTAS**

Sofia Walan: "Lyssna inte på Marocko!" 5

Dränkta flyktingläger 6

Inga folkrättshinder att erkänna Västsahara 7

Aminatou Haidar låter sig inte kuvas 10

Erik Fichtelius i öknen med Polisario 1976 12

Stödfest för Västsahara 16

Fisk dumpas i öknen utanför Dakhla 18

Bryt passiviteten! Erkänn Västsahara!

Den värsta katastrofen i flyktinglägren på 40 år. Så säger västsaharier om de skyfall som i oktober raserade byggnader, förstörde mat och mediciner och gjorde livet ännu svårare för flyktingarna. De är dessutom redan drabbade av att flera givarländer inte betalar det de ska till framför allt FN-organens matbistånd.

Den 6 november, dagen för Marockos Gröna Marsch, det vill säga ockupationens början, höll kungen ett provocerande festtal i El Aaiún om Marockos absoluta rätt till Västsahara. Han lanserade också miljonprojekt för att marockanska och utländska investerare ska kunna ta sig fram på vägar, i hamnar och på flygplatser och lättare plundra Västsahara på naturresurserna.

Irlandsk-brittiska oljebolaget har börjat provborra i marken norr om El Aaiún. Många mörka moln på himlen alltså för västsaharierna.

Dessbättre har professorerna i internationell rätt och folkrätt Owe Bring, Said Mahmoudi och Pål Wrange i en artikel på DN Debatt påpekat att det inte finns några folkrättsliga hinder för ett svenskt erkännande av Västsahara.

Att Västsaharafrågan är folkrättsligt glasklar tydliggjordes också på ett seminarium under MR-dagarna i Göteborg, där en upprörd Hans Corell läxade upp säkerhetsrådet för dess passivitet.

Aminatou Haidar, hatad av den marockanska regimen men beskyddad av svensk säkerhetspolis när hon besökte Stockholm i oktober, är en av många fredliga människorötsaktivister som fortfarande väntar på att omvärlden ska öka trycket på Marocko och tvinga fram rättvisa för det plågade västsahariska folket.

Marockos plötsliga vrede och hot om bojkott mot svenska företag visar hur känslig den marockanska regimen är för ett svenskt erkännande av Västsahara.

Sverige måste stå upp för lag och rätt för västsaharierna och snarast erkänna Västsahara.

**LENA
THUNBERG**
redaktör för
tidskriften
Västsahara

EN HISTORIA AV VÅLD OCH SVEK

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över områden som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Eldupphör råder mellan Marocko och den västsahariska befrielseströrelsen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara. Frankrike är Marockos främsta supporter.

År 2013 undertecknade EU ännu ett fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade, vilket strider mot internationell lag.

Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.

Tidigare publicerad i GP av tecknaren Tomas Karlsson.

Inget ansvar för gatubarn

I Göteborg och Stockholm finns många gatubarn. De flesta kommer från Marocko, en mindre del kommer från Algeriet. Inrikesminister Anders Ygeman kallade till sig representanter från marockanska och algeriska ambassaden i separata möten för att diskutera problemen i september.

Med den algeriska ambassaden hade ministern fruktbara samtal. Den marockanska ambassaden avböjde mötet. Mötet sammanföll med tidpunkten för Marockos hot att bojkotta svenska företag om Sverige erkänner Västsahara.

Marockos kung provocerar

I ett tal i Västsahara 6 november sa kung Mohamed VI:

– Marocko kommer att agera mot de fientliga kampanjerna mot marockanska varor... De som vill bojkotta våra varor – mot internationell rätt – låt dem göra det.

– Marocko har rätt att bjuda in sina partner – stater precis som globala företag...

– Vi skiljer inte på de norra och de södra delarna av Marocko och inte heller skiljer vi på tomaterna från Agadir eller Dakhla, sardiner från Larache eller Boujdour, fosafat från Khouribga eler Bou Craa.

Marockansk vrede mot Sverige

Den 29 september stoppade marockanska myndigheter IKEA:s planerade öppnande av det första av fem varuhus i Marocko.

Marocko hotade dagarna därefter med att bojkotta 20 svenska företag – om Sverige skulle erkänna Västsahara.

En stor marockansk protestdemonstration ägde därefter rum utanför den svenska ambassaden i Rabat i 4 oktober. Protesterna gällde ett eventuellt kommande erkännande av Västsahara. Enligt marockansk media deltog cirka 40 000 personer. ”Rör inte mitt land!” ”Marockanska Sahara ska förbli marockanskt” skanderade demonstranterna.

Två delegationer med marockanska företrädare för politiska partier skickades till Sverige för att förklara den marockanska positionen i Västsaharafrågan för svenska politiker främst.

– Under hösten har riksdagsledamöter blivit bombarderade med olika skrivelser från Marocko, säger riksdagsledamoten Lotta Johnson Fornarve (V).

2012 gav den svenska riksdagen regeringen i uppdrag att erkänna Västsahara. Alliansregeringen verkställde inte beslutet. Den nya rödgröna regeringen har tills nu inte heller verkställt beslutet – trots att det var S och MP, bland andra, som drev igenom riksdagsbeslutet.

Utrikesminister Margot Wallström har förklarat att det pågår en genomlysning av Västsaharafrågan just nu, att rapporten ska vara klar i februari och att regeringen därefter ska fatta beslut.

– Vi vet inte varför Marocko reagerar så starkt just nu, sa utrikesutskottets ordförande Kenneth G Forslund (S) på ett Västsaha-

raseminarium i riksdagshuset 15 oktober, ett seminarium med hög säkerhet och en andra-kammarsal full av poliser och vakter.

– Varför reagerade de i så fall inte vid det Socialdemokratiska kongressbeslutet om ett erkännande av Västsahara 2009 eller vid riksdagsbeslutet 2012?

Anledningen till det plötsliga marockanska agerandet är alltså okänt. Det spekuleras om att försvåra för Sverige att få en plats i FN:s säkerhetsråd.

Den marockanska propagandan går nu ut på att svärta ner Polisario, som beskrivs som en korrupt rörelse som stjälar bistånd, har kontakter med Al Qaida och att flyktinglägren i Algeriet är ett säte för terrorister. Samtidigt presenterar Marocko sin autonomiplan som går ut på begränsat självstyre för ”sin södra provins”. Marocko vägrar sedan 2004 att acceptera ett självständig Västsahara, det som västsaharierna enligt FN ska rösta om.

– Att hota eller köpa är ett vanligt marockanskt knep, svarar Polisarios representant i Sverige, Aliyen Kentawi på en fråga.

Han berättar att brodern som bor i den ockuperade delen av Västsahara fick order att följa med den andra marockanska politikerdelegationen till Stockholm. Uppdraget var att övertala Polisariorepresentanten att lämna Polisario och gå över till Marocko. För detta skulle Aliyen Kentawi få vilken minister- eller ambassadörspost han ville eller en blank check att fylla i.

– Men det nöjet ska de inte få, säger Polisariorepresentanten och skrattar.

Uppdraget misslyckades alltså och efter en dag måste brodern återvända till ockuperat område.

TEXT: LENA THUNBERG

MR-chef utan makt?

– I Sydafrika var det sanktioner som var vägen framåt, sa sydafrikanskan Navi Pillay, f. d. högkommissarie för rådet för mänskliga rättigheter i Gèneve i en intervju med Västsahara på MR-dagarna i Göteborg i november. Hon menade att FN-organet är bakbundet av medlemsländernas politiska agendor. Regeringarna måste agera och civilsamhällena måste trycka på sina regeringar, sa hon och tyckte ändå att utvecklingen gått framåt. Navy Pillay besökte aldrig Västsahara trots flera försök, uppgav hon.

Upprörd Hans Corell

– Fyrtio år har gått utan att säkerhetsrådet har gjort sitt jobb, sa FN:s tidigare rättschef Hans Corell på ett seminarium om Västsahara på MR-dagarna. Han har själv föreslagit tre lösningar på dödläget: FN:s säkerhetsråd erkänner Västsahara (vilket kan innebära att ett eventuellt franskt veto i alla fall exponerar det landet), Spanien tar de facto det administrativa ansvaret för Västsahara eller Minurso administrerar hela området. Lag och rätt måste gälla, påpekade Hans Corell.

Västsaharas sand är full av mineraler – och troligen olja, men hittills har ”bara” fosfat utvunnits, en strategisk råvara för framställning av konstgödning. Gruvan Bu Craa har en av världens största fosfatfyndigheter. Pengarna från fosfatexporten hamnar i marockanska statsfickor.

”Lyssna inte på Marocko!”

bjudan från Kristna Fredsrörelsen.

Hon har också ett tydligt budskap till Sverige: Erkänn Västsahara!

Sveriges riksdag beslutade 2012 att erkänna Västsahara som första medlemsstat i EU. Det återstår för den svenska regeringen att verkställa detta beslut.

85 andra stater har redan erkänt Västsahara. Inget land i världen erkänner Marockos anspråk på Västsahara. Att det saknas legitima anspråk slår även Internationella domstolen i Haag fast. Västsahara står med på FN:s lista över territorier som ännu väntar på att bli avkolonialiserade.

Utvinning av naturresurser på ockuperat territorium sker dagligen av såväl marockanska som andra utländska företag i strid med internationell rätt och med allvarliga konsekvenser för miljön.

Fredliga demonstrationer för rätten till självbestämmande slås ner med kraftigt övervåld från marockansk polis och militär och människorättsförsvarare står under ständig övervakning från säkerhetstjänsten.

Tortyr och godtyckliga gripanden är vanligt. Amnesty International och FN:s specialrapportör för tortyr och annan grym eller omänsklig

behandling är några av dem som slagit larm.

När Kristna Fredsrörelsen tidigare i våras ville skicka en delegation med politiker och kyrkoledare till det ockuperade Västsahara, för att träffa människor på plats och höra mer om situationen, blev vi inte insläppta.

Det är inte första gången Marocko hindrar internationella observatörer tillträde till ockuperat territorium.

Sverige har en lång tradition av att stå upp för de mänskliga rättigheterna och har ett ansvar att värna dem även i denna situation.

Så frågan är vilka Sverige ska lyssna på i detta fall: kungadömet Marocko som nu hotar med bojkott för att vidmakthålla en olaglig ockupation eller västsaharierna vars mänskliga rättigheter dagligen kränks?

Omvärlden har alltför länge vänt Västsahara ryggen och i praktiken förhindrat västsaharierna att utöva sin grundläggande rätt till självbestämmande.

Den rätten skulle enligt FN säkerställas genom en folkomröstning i början av 90-talet. Eftersom folkomröstningen förhindrats av Marocko måste omvärlden ta nya steg.

Frustrationen är stor, särskilt bland unga västsaharier och allt fler ser våld som den enda utvägen.

Ett erkännande från Sverige skulle, enligt våra västsahariska samarbetsorganisationer, betyda oerhört mycket för det västsahariska folket. Det skulle ge dem något de är i desperat behov av: hopp.

Ett erkännande skulle visa att det finns någon som ser deras situation.

Det är inte hela lösningen på problemet men så länge FN:s säkerhetsråd inte förmår agera unisont i frågan måste enskilda stater ta ansvar för att upprätthålla respekten för mänskliga rättigheter.

Omvärlden måste visa att fredliga lösningar är möjliga.

Sverige har här en möjlighet att främja en fredlig utveckling med respekt för de mänskliga rättigheterna genom att verkställa beslutet om erkännande av Västsahara!

TEXT: SOFIA WALAN, GENERALSEKRETERARE KRISTNA FREDSRÖRELSEN
Publicerad 5 oktober på Opinion SVT
BILD: LOTTA BOLIN

Under tio dagar i oktober drabbades de västsahariska flyktinglägren i den syd-östra delen av Algeriet i Saharas öken av ett av de häftigaste skyfallen sedan flyktingtillvaron startade för 40 år sedan.

Den torra sanden förmår inte absorbera vatten i denna mängd, vilket gör att stora sjöar bildas. Hus, skolor, sjukhus och små affärer som alla består av torkad lera, har skadats eller rasat ihop av det ihållande regnet. Vär, livsmedel och mediciner har förstörts. Förnödenheter och bohag flyter runt i vattenmassorna.

FN-organet UNHCR beräknar att cirka 90 000 personer är direkt drabbade och flög in katastrofhjälp till 11 000 familjer i de fem flyktinglägren i slutet av oktober.

Tält, filter, mat och kokkärl behövdes akut. – Storleken på den här katastrofen är överväldigande med vatten så långt ögat når. Tusentals familjer har förlorat sina hem och det mesta av sina ägodelar över en natt, sa UNHCR:s representant Hamdi Bukhari 31 oktober.

– Den influgna hjälpen kommer delvis att kompensera det som gått förlorat, men det kommer att bli en stor utmaning att bygga upp tillvaron igen. Bostäder, mat och vatten är det som behövs mest, säger Hamdi Bukhari.

Redan före skyfallen väddade Västsahariska Röda Halvmånen om stöd eftersom FN-organens bistånd var underfinansierat. Givarländerna har inte betalt vad de lovat.

31 oktober väddade UNHCR, WHO, UNICEF och WFP om 20 miljoner dollar för katastrofen.

Den västsahariska journalisten Ebbaba Hammeida Hafed skriver i Infoactualidad 29 oktober:

”Många västsaharier har flytt upp på kullar i öknen för att rädda sig undan vattnet, tills solen återvänder.

Men flyktingarna hjälper varandra. ”Grannarna ser till så att ingen är utan mat”, berättar Mariem Mohamed i flyktinglägret Dakhla,

Byggnaderna i flyktinglägren är tillverkade av torkad lera. Vid ihållande skyfall riskerar väggarna att ”smälta som glass”. Den torra sanden på marken förmår inte absorbera vattnet. Stora sjöar bildas. Flyktingarnas tillhörigheter, mat, mediciner och utrustning har förstörts av vattnet.

det läger som är mest drabbat av skyfallen. Hon menar att ”befolkningen har hög moral och tillförsikt. Det hjälper dem att stå ut.”

– Men det är egentligen inte bröd och återuppbyggda hus som flyktingarna vill ha. De vill återvända till sitt land Västsahara och en gång för alla lämna denna ogästvänliga öken.

EN BLIXTINSAMLING AV PALMECENTRET

I Sverige gjorde Palmecentret en blyxtinsamling till flyktinglägren. Pengarna 55 000 kronor ska förmedlas till Escuela Olof Palme i lägret El Aaiún och användas till mat och förnödenheter.

– I 40 år har människorna levt i flyktinglägren i hopp om att kunna återvända till sitt Västsahara. De behöver allt stöd de kan få,

säger Vanja Lundby Wedin, Palmecentrets ordförande, som menar att flyktinggrupper nu inte får ställas emot varandra.

Men från den svenska regeringen blir det inga extra pengar.

– Sverige är en av de största givarna av kärnstöd till UNHCR (640 MSEK för 2015) och WFP (575 MSEK för 2015) vilka finns på plats och som ska svara för de humanitära insatserna i de flyktinglägren som drabbats av översvämningarna. Därutöver ger Sida ett direktstöd till de västsahariska flyktingarna om drygt 15 MSEK (2015), via bland annat ICRC, UNHCR och NGO:er, meddelar Annika Flensburg, pressekreterare hos biståndsminister Isabella Lövin.

– Jag fick veta att pengarna är slut, när jag uppvaktade utrikesdepartementet, berättar Polisario-representanten Aliyen Kentawi.

TEXT: LENATHUNBERG
BILD: VÄSTSABARISKA RÖDA HALVMÅNEN

Inga folkrättshinder att erkänna Västsahara

Sverige kan mycket väl erkänna Västsahara. Folkrättsligt finns inga hinder. Det menar de tre professorerna Owe Bring och Said Mahmoudi (Internationell rätt) och Pål Wrangé (folkrätt) i en artikel på DN Debatt den 6 november, på dagen 40 år efter att Marocko inledde sin Gröna Marsch in i Västsahara.

”Den markerade inledningen på en marockansk olaglig invasion, ockupation och annekktion, som fått fortgå med USA:s, Frankrikes och EU:s tysta stöd. För Västsaharas folk innebar den gröna marschen inledningen på en fyra decennier lång vistelse under ockupation eller i flyktingläger”, skriver de tre juristerna.

1966 uppmanade FN:s generalförsamling Spanien att genomföra en folkomröstning för att avgöra sin kolonis framtid, men först tio år senare lämnade Spanien Västsahara åt sitt öde utan att ha avkoloniserat. Västsaharierna utropade sin republik SADR, som blev medlem av Afrikanska Unionen 1984. Då hade Marocko, som fått sina krav på området avisade av Internationella Domstolen i Haag, redan invaderat landet. En väpnad konflikt startade. Befrielsefronten Polisario erkändes av FN som den legitima representanten för det västsahariska folket.

Den fredsplan som FN:s säkerhetsråd antagit och som trädde i kraft 1991 förutsatte en folkomröstning om territoriets status. ”Den

kunde inte genomföras till följd av Marockos krav på röstlängder som gynnar det egna maktinnehavet. I dag avvisar regeringen i Rabat alla lösningar som inte innebär att området blir kvar under marockansk suveränitet”. ”Ingen stat har erkänt Marockos suveränitet över Västsahara. Västsahara är inte en del av Marocko och Marocko har ingen rättslig titel eller rättsenligt krav på territoriet. Folket i Västsahara har rätt till självbestämmande, som i detta fall kan uppfyllas genom inrättandet av en helt suverän stat, om de så önskar”, skriver de vidare.

Många västsaharier bor nu i flyktingläger i Algeriet, samtidigt som marockanska bosättare har flyttat in i Västsahara. ”...investeringar har fått mark och rättigheter till naturtillgångar och ny infrastruktur har byggts för behoven hos dessa nykomlingar. På den amerikanska tankesmedjan Freedom Houses rankning av stater med avseende på demokrati har det ockuperade Västsahara lägsta möjliga ”poäng” – 7 av 7 (där 1 är bäst och 7 är sämst). En utmärkelse som regeringen i Rabat delar med kolleger i bland annat Pyongyang och Damaskus.”

Stater får inte erkänna olagliga annekteringar eller stödja upprätthållandet av olagliga situationer. ”Trots detta har EU slutit en rad avtal med Marocko om bland annat fisk och handel med jordbruksprodukter, vilka tillämpas också på det ockuperade Väst-

sahara”, påpekar artikelförfattarna. Tre kriterier brukar gälla när beslut ska fattas om ett erkännande av en stat: territorium, befolkning och effektiv regering. Men en ny princip har vuxit fram de senaste årtiondena ”inga rättigheter på grund av orättshandlingar”.

Det har lett till att stater som inte har full kontroll över sitt territorium kan erkännas om den bristande kontrollen beror på att delar av området annekterats mot folkrätten eller att självbestämmanderätten förhindrats. Den här principen återopades när Sverige erkände Kroatien, Bosnien Hercegovina och Palestina.

”En stat har rätt att erkänna en ny stat, om inte detta erkännande strider mot någon annan stats rätt. Som framgått ovan har Marocko inte bara skyldigheten att respektera rätten till självbestämmande i Västsahara, man måste också upphöra med annekktionen och ockupationen av Västsahara. Marocko har inte någon rätt till detta område.

Allt detta ger följande resultat: Västsaharierna har en statsbildning som hade varit effektiv om det inte varit för Marockos olagliga ockupation. Marocko har ingen folkrättslig rätt som kan kränkas av att det bildas en västsaharisk stat på ockuperade områden. Västsahara bör alltså kunna erkännas, om regeringen skulle finna det vara lämpligt”, anser de tre juristerna.

TEXT: LENA THUNBERG
BILD: ULLA-KARIN KARLSON

Dessa målningar på några av de cirka 500 försvunna västsaharier finns på en vägg i flyktinglägren. Många anhöriga saknar foton på dessa försvunna. Konstnärer har därför målat porträtt efter släktingarnas beskrivningar.

San Leon provborrar

Det irländsk-brittiska oljebolaget San Leon började i augusti provborra efter olja i ett landområde strax norr om den västsahariska huvudstaden El Aaiún på ockuperad mark. Bolaget har kontrakt med det marockanska statliga olje- och gruvbolaget ONHYM. Ett franskt bolag sköter borrhandet till 2000 meters djup.

Västsaharas president har i brev till FN:s generalsekretärare fördömt borrhningarna, som strider mot internationell rätt, och bett FN att ingripa.

Guld och diamanter

Det kanadensiska gruvbolaget Metalex har tecknat ett joint venture med marockanska ONHYM om drygt sex miljoner dollar under tre år för att leta efter guld, diamanter, platina, uran och järn i södra delen av Västsahara och nära gränsen till Mauretanien.

Redan 2004 tecknades det första kontraktet med Marocko för att söka efter och sedan utvinna mineralerna. Kontraktet förlängdes året därpå. Metalex kommer att stå för 60 procent av kostnaderna.

Kungaplaner

Marocko ska investera 6 miljoner dollar i ”sina södra provinser”, meddelade kung Mohamed VI i sitt tal på 40-årsdagen av ockupationen i huvudstaden El Aaiún. Planerade investeringar i infrastruktur som hamnar, vägar, flygplatser, järnvägar och enegiprojekt kan därmed förenkla möjligheterna för marockanska och utländska investerare att bidra i exploateringen av de västsahariska naturresurserna. Enligt marockansk media undertecknades flera projekt inom fiske, fosfat och odlingssektorn samma dag.

Marocko rasar över FN

FN:s utskott för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter uppmanade i oktober Marocko att finna en lösning på Västsaharakonflikten så att västsahariernas rätt till självbestämmande respekteras. Västsahariernas rätt till sina naturtillgångar påpekades också.

I ett tio sidor långt svar fördömer och avvisar Marocko de ”partiska” påpekandena som handlar om ”en regional konflikt om marockanska Sahara” och som speglar ”politiska åsikter från fiender till Marockos territoriella integritet”.

EU och USA ser mellan fingrarna med ockupationen för att man tycker att det är viktigare att ha Marocko som en strategisk allierad, militärt, ekonomiskt, på olika sätt, sa Vänsterpartiets ledare och författare till spänningsromanen ”Sahara” Jonas Sjöstedt.

”Tydliga diplomatiska signaler behövs”

Under Bokmässan i Göteborg i september ordnade Emmaus Björkå ett seminarium om Västsahara med partiledaren Jonas Sjöstedt (V). En stor skara människor trängdes vid montern för att lyssna.

Jonas Sjöstedt var bara ett litet barn när ockupationen av Västsahara inleddes. Han drabbades av det orättvisa i ockupationen och så lades grunden för ett brinnande engagemang. Sjöstedt, som besökt både Palestina och det ockuperade Västsahara, menade också att ockupationen av Västsahara är hårdare än den av Palestina.

Sjöstedt betonade att EU har en nyckelroll

i att antingen upprätthålla eller få ett slut på ockupationen genom att sätta diplomatisk och ekonomisk press på Marocko. Han menade också att ett svenskt erkännande skulle betyda enormt mycket:

– Det finns något som inget EU-land gjort, det är att erkänna Västsahara som en självständig stat. Det skulle bli en fullständig knall i Västsahara-politiken och där hoppas jag att den här svenska regeringen har modet att låta folkrätten och rättvisan gå före de storpolitiska intressena.

På frågan om varför Sverige – trots riksdagsbeslut – inte erkänner Västsahara svarade Sjöstedt:

– EU och också USA ser mellan fingrarna med ockupationen för att man tycker att det är viktigare att ha Marocko som en strategisk allierad, militärt, ekonomiskt, på olika sätt. Så ockupationen har inofficiellt grönt ljus. Där kommer folkopinionen in. Det är den allmänna opinionen i länder som Frankrike, USA och Sverige som bestämmer om det här är möjligt. Om ni pressar oss som är folkvalda för att göra det omöjligt, så är nästa steg att öka pressen på Marocko.

Det faktum att Sverige försöker komma in i FN:s säkerhetsråd 2017 spelar enligt partiledaren också roll eftersom Sverige inte vill stöta sig med viktiga länder och förlora röster.

”EU och USA ser mellan fingrarna. Ockupationen har inofficiellt grönt ljus.”

Sjöstedt tillbakavisade också argumentet om att Västsahara inte skulle kunna bli en funktionell stat – ett argument som ofta används av motståndarna till ett svenskt erkännande.

– Jag är helt övertygad om att det skulle kunna bli en levande demokrati, man har satsat på utbildning, det finns fungerande statsfunktioner. Det skulle kunna bli ett mindre korrupt land än vad Marocko är i alla fall.

Att skicka tydliga diplomatiska signaler om att ockupationen måste få ett slut är, menade Sjöstedt, extra viktigt med tanke på att det kan vara enda sättet att förhindra att ett krig bryter ut. Otåligheten efter flera decenniers ockupation och västvärldens ointresse gör att risken för krig växer med varje ny generation som föds i flyktingläger eller under ockupation.

– Marocko är en mäktig militärmakt, sa Sjöstedt, de har ett nära samarbete med USA, Frankrike, Israel. De är en formidabel motståndare för Polisario. Men om man inte känner att det finns någon annan utväg, så kommer man att ta upp vapnen. Jag tror att det är dåligt på många sätt. Många kommer dö på båda sidor, det kommer att bli väldigt våldsamt. Men folkrättsligt kan man inte säga så mycket om det.

Jonas Sjöstedt bad oss hålla trycket på politikerna uppe med ett ständigt opinionsarbete och att inte förlora hoppet. Han avslutade med att dra paralleller till framgångsrika politiska kampanjer mot apartheid och ockupation:

– Ibland känns det hopplöst. Men då ska ni veta att det kändes hopplöst med apartheid också. Det kändes hopplöst med Östtimor. Det kommer en dag då man kommer hissa den västsahariska flaggan, inte bara i smyg, inte bara i snabba demonstrationer på El Aaiúns gator utan också i ett fritt Västsahara.

TEXT: MARIA PADRÓN HERNÁNDEZ, HANDLÄGGARE EMMAUS BJÖRKÅ
BILD: EMMAUS BJÖRKÅ

Ökensångerskan Mariem är död

Den västsahariska sångerskan och aktivisten Mariem Hassan dog den 22 augusti, 57 år gammal i de västsahariska flyktinglägren i Algeriet efter flera års kamp mot bröstcancer.

Västsaharas kända världsmusiksångerska finns inte längre, men hennes starka och sär-egna bluesröst lever kvar i alla de cd-skivor och album som hon gav ut genom det spanska musikförlaget Nubenegra.

Mariem Hassan föddes och växte upp i ett beduintält i öknen utanför den lilla staden Smara 1958 i den dåvarande spanska kolonin Spanska Sahara. Men nomadlivet förändrades helt vid den marockanska ockupationen 1975. Då var Mariem 17 år gammal. Hon lyckades tillsammans med sin familj och under marockanska bombregn ta sig till flyktinglägren i Algeriet, som befrielserörelsen Polisario byggde upp och organiserade.

Från slutet av 70-talet ingick hon i musikgruppen El Ouali, som turnerade i Europa under 80-talet för att sprida västsaharisk

kultur och berättelser om västsahariernas okända öde.

Senare bosatte hon sig delvis i Spanien och kunde därmed lättare delta i olika internationella musikfestivaler.

Mariem Hassan sjöng om egna och andra västsahariers upplevelser med djup känsla och stolthet men aldrig sentimentalt. Det är en traditionell västsaharisk musik med rötter i morisk arabisk musik och med inslag av blues och reggae. De klassiska instrumenten trummor med getskinn utökades med elgitar, saxofon och flöjt.

Mariem Hassan komponerade själv musiken men gav västsahariska poeter i uppdrag att skriva texterna.

Den ”Fest för ett fritt Västsahara” som Afrikagrupperna, Emmaus Björkå och Föreningen Västsahara arrangerade 24 oktober på Oceanen i Göteborg med anledning av den 40-åriga marockanska ockupationen av Västsahara tillägnades minnet av Mariem Hassan.

TEXT: LENATHUNBERG
BILD: WWW.MARIEMHASSAN.COM

Mariem Hassans intensiva röst, framförande, musik och text förtrollade många.

I fyra år var Aminatou försvunnen. 24 år gammal släpptes hon från det hemliga fängelset och sa: ”Jag är ett spöke, en levande död, en ung kvinna som har kommit tillbaka från ett helvete utan namn.”

AMINATOU HAIDAR låter sig inte kuvas

– Om FN-styrkan fick ett MR-mandat skulle västaharierna rusa ut på gatorna varje dag och öppet visa sitt motstånd mot ockupationen. Då skulle vi bli kända i hela världen och bilden av Västsahara som en del av Marocko skulle krackelera. Det är därför som Marocko absolut inte vill ha ett sådant mandat, säger Aminatou Haidar, prisbelönt västaharisk människorättsförsvarare.

Det är Frankrike, med sin vetorätt i FN:s säkerhetsråd, som i alla år stoppat möjligheten och skyldigheten för FN-tjänstemännen i MINURSO-styrkan att rapportera om och skydda civilbefolkningen från olika typer av övergrepp. Yttrandefrihet är en av dessa mänskliga rättigheter.

Jag möter Aminatou Haidar i Stockholm i oktober i samband med att hon ska del-

ta i seminariet ”Vägen framåt för Västsahara” i riksdagshuset. Säkerheten runt henne och seminariet är rigorös. Jag hämtas på centralen av säkerhetspolis som kör mig till en okänd adress, där jag får träffa Aminatou Haidar.

Hotbilden mot denna späda kvinna – fysiskt skadad av hungerstrejker och tortyr – är uppenbart stor.

– Alla former av protester mot ockupationen är förbjudna; små manifestationer slås ner brutalt, människor attackeras av polis i sina hem och får möblerna sönderslagna. Misshandeln fortsätter på gatan och i polisbilar. Människor grips godtyckligt, anklagelserna är fabricerade. Domstolarna är inte oberoende. De får order direkt från Rabat.

– Marocko vill tysta alla röster, som kräver självständighet.

– Vi fortsätter att kräva att MINURSO-styrkan ska ha ett MR-mandat. Vi kan inte ens komma i närheten av FN-styrkans högkvarter i El Aaiún. Det är helt omringat av marockaner. Det är inte heller möjligt att ta sig in på UNHCR:s kontor. Fyra ungdomar försökte men blev slagna av marockansk polis. FN-personal såg det hela.

Som ordförande i den förbjudna människorättsorganisationen Codesa trakasseras och förföljs Aminatou.

– Men nu är i alla fall muren av tystnad bruten. Tidigare fanns inga telefonförbindelser, inget internet och det var omöjligt att resa ut. Nu har jag pass och får resa.

Hennes historia som fredlig motståndare till den marockanska ockupationen är lång. Som 20-åring greps hon och hundratals andra västaharier 1987, när de hade planerat

att stå med västahariska flaggor på vägen mellan flygplatsen och El Aaiún när en teknisk FN-mission för första gången skulle besöka området. Men planerna läckte ut. FN-delegationen dirigerades om och västaharierna greps.

I fyra år satt Aminatou Haidar utan rättegång eller dom med andra västaharier i ett hemligt fängelse utanför El Aaiún, misshandlad, torterad och med förbundna ögon och utan familjens vetenskap. Aminatou överlevde men efter frigivningen 1991 sa hon: ”Jag är ett spöke, en levande död, en ung kvinna som har kommit tillbaka från ett helvete utan namn.”

Ändå har hon fortsatt att tala om den marockanska statens övergrepp mot västaharierna. För detta har hon förföljts, misshandlats och fängslats många gånger.

2005 när hon var på väg till en fredlig demonstration i El Aaiún, blev hon nedslagen på gatan av polis, togs till sjukhus där hon senare greps. Bilder på hennes blodiga ansikte kablades ut.

– Jag satt i fängelset i El Aaiún i en cell som var 2 x 1,5 meter tillsammans med många andra personer. Jag hade skallskador, brutna revben och nyckelben och var sydd med 15 stygn i ma-

”Hotbilden mot denna späda kvinna – fysiskt skadad av hungerstrejker och tortyr – är uppenbart stor.”

gen. Tack vare att jag hungerstrejkade tillsammans med andra fångar fick jag till slut en egen cell.

2009 togs passet ifrån henne, eftersom hon vägrade att skriva ”marockan” som nationalitet på en blankett vid återkomsten från en utlandsresa. Hon skickades tillbaka till Kanarieöarna och erbjöds asyl i Spanien men vägrade. I flera veckor hungerstrejkade hon på Lanzas flygplats för rätten att få återvända till sitt hem, sina barn – och sin farliga situation.

Enligt rykten var det först sedan Frankrikes president Sarkozy ingripit som de marockanska myndigheterna gav efter och en nästan död Aminatou Haidar kunde återvända hem i rullstol.

Hon bor fortfarande i den ockuperade huvudstaden men vågar inte ha tonårsbarnen kvar. De har misshandlats och bor numera i Frankrike.

– Där är de bättre skyddade men inte säkra heller.

TEXT OCH BILD: LENATHUNBERG

Till ett seminarium i riksdagshuset kom cirka 200 personer för att lyssna till bland annat Aminatou Haidar, Rabab Amidane och Senia Ahmed. Julia Finér tolkade.

Vägen framåt

Cirka 200 personer kom till riksdagens andrakamarsal 15 oktober för att lyssna på ”Vägen framåt för Västsahara – 40 år av ockupation”, ett seminarium organiserat av riksdagsledamöter från S och MP i samarbete med bland andra Emmaus Stockholm.

Säkerhetspådraget i riksdagshuset var stort. Två personer från en marockansk delegation som ville protestera lyftes snabbt ut av säkerhetsvakter.

– Tack Sverige som har gett mig asyl, sa Rabab Amidane och berättade att hon tvingats leva under hemlig identitet på grund av marockanska hot i Sverige. När hon talade på studentmöten i Norge, störtade poliser in i mammans hem i El Aaiun, slog sönder inredning och misshandlade både mamman och 14-åriga lillasystern som hämnd. Själv har hon blivit torterad på polisstationen i Marrakech. Brodern satt fem år i fängelse för att han var med i en förbjuden organisation.

– Jag är född i flyktinglägren i en öken som kallas djävulens trädgård, berättade Senia Ahmed. Tack Sverige för den konserverade makrillen på burk, så bra för oss men konstig eftersom vårt hav är fullt av fisk. Livet i flyktinglägren är svårt. Nu arbetar jag i Addis Abeba för Afrikanska unionen, där Västsahara är medlem. En ganska häftig resa från flyktinglägren, sa Senia.

Aminatou Haidar hoppas på ett svenskt erkännande av Västsahara nu.

– Det skulle ge både hopp och upprättelse till alla västaharier. Det skulle också ge en signal om att vi inte är ensamma, sa hon.

När FN-sändebudet Christopher Ross besökte den ockuperade huvudstaden El Aaiún fick Aminatou träffa honom. Hämnaden blev att hennes hus omringades och attackerades av poliser i fyra timmar. Hennes barn var vettskrämda.

Ulf B Andersson från Amnesty Press redogjorde för Amnestys rapport i maj om tortyr i Marocko och Västsahara. Den blev inte väl mottagen av regimen och nu är både Amnesty och Human Rights Watch portförbjudna i Marocko. I rapporten framgår att tortyr används både för att tysta människor och för att tvinga fram bekännelser som sedan används i rättegångar emot de gripna.

Utrikesutskottets ordförande Kenneth G Forslund (S) berättade att den pågående genomlysningen av Västsaharafrågan bland annat handlar om att studera de praktiska förutsättningarna för ett erkännande och möjliga politiska åtgärder för att stoppa ockupationen. I februari kommer rapporten som sedan ska bearbetas politiskt.

– Det här är framför allt en fråga om naturresurser och om prestige. Västaharierna vill ha tillbaka sitt land, som Marocko inte har rätt till, sa journalisten Fredrik Laurin och berättade om pensionsfonder som sålt sina aktieinnehav i fosfatimportörer efter att boken Tyst territorium släpptes.

Folkrättsprofessorn Pål Wrange menade att det är förenligt med folkrätten att erkänna Västsahara. En del av territoriet lyder under Polisario. Ockupationen är folkrättsvidrig. Ingen stat har legitim rätt över Västsahara. Därför finns det heller ingen rätt att invända mot ett erkännande.

Det Sverige också skulle kunna göra som medlem i EU, förutom att erkänna Västsahara, är att trycka på EU att inte godta Marockos överhöghet över Västsahara, att låta tullen kontrollera ursprunget på importvaror från Marocko och att arbeta för att stärka FN-styrkan Minurso. Dessutom borde Polisarios representation uppgraderas diplomatiskt – om inte Sverige erkänner Västsahara, menade Pål Wrange.

TEXT OCH BILD: LENATHUNBERG

Erik Fichtelius i öknen med Polisario

1976

Den 6 november 1975 gick Marockos armé in i Västsahara. Västsaharier flydde, Polisario Front fick nu bekämpa en ny inkräktare, Marocko i stället för Spanien, och samtidigt bygga upp flyktingläger i Algeriet.

Ett halvår senare, 1976, reste radioreportern Erik Fichtelius till flyktinglägren vid Tindouf i Algeriet för Dagens Ekos räkning. Han stannade i tre veckor och fick följa med Polisariogerrillan ut i öknen på västsahariskt territorium.

1977 gjorde han ytterligare en resa. Då besökte han först den ockuperade delen av Västsahara som officiellt accrediterad journalist, därefter Mauretania och sedan flyktinglägren igen. De resorna varade i sex veckor. Dessa två besök resulterade i flera radiodokumentärer samt boken Västsaharas kamp för oberoende, som kom ut 1978 på förlaget Prisma och som senare översattes till arabiska.

På Polisarios kontor i Stockholm sitter i september 39 år senare Erik Fichtelius och Polisariorepresentanten Aliyen Kentawi lutade över Eriks foton och diabler och pratar om dessa två resor.

”I flyktinglägren var kvinnornas situation slående. De tog hand om livet där men tränades militärt för att kunna försvara lägren.”

– Jag fick följa med Polisariosoldaterna, bland annat till närheten av staden Smara, som då var ockuperad av Marocko. Vi sov i det fria ute i öknen, levde på skjutna fåglar och torkat kamelkött och pratade vid lägerelden på kvällarna, berättar Erik Fichtelius.

– Soldaterna var väldigt öppna, de talade mycket om framtiden, det fanns hopp och optimism.

Det var tydligt att de litade på FN-systemet, att avkoloniseringen skulle ske. Alla var väl-informerade om sina rättigheter.

Erik Fichtelius talade franska. Ali, 22 år gammal och från El Aaiún tolkade. 1975, vid ockupationens början, hade Ali varit på väg till universitet. Livet blev annorlunda.

– I flyktinglägren var kvinnornas situation slående. De tog hand om livet där men träna-

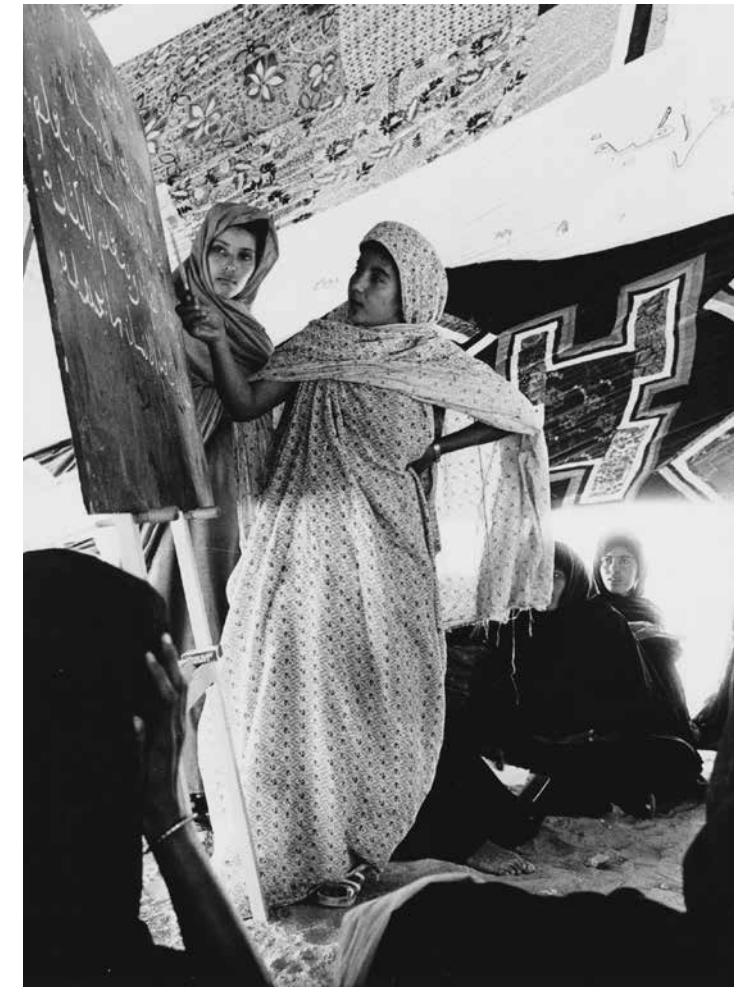
Efter den marockanska och mauretanska invasionen på senhösten 1975 flydde saharierna i tiotusentals mot den algeriska gränsen. De jagades av flyg och fientliga soldater. Kring årsskiftet 1975/76 växten flyktinglägren explosionsartat runt Tindouf. Bildtexterna till alla bilder i detta reportage är ur Fichtelius bok: ”Västsaharas kamp för oberoende.”

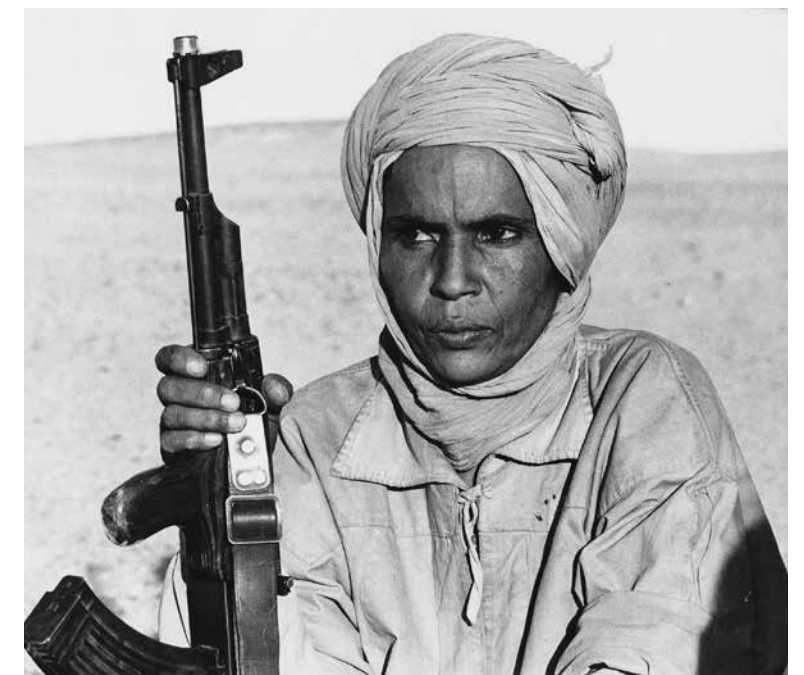
Polisario visar med stolthet upp fienders sönderskjutna lastbilar, stridsvagnar och flygplan. Den här före detta marockanska stridsvagnen står några kilometer utanför staden Smara, som ockuperas av marockanerna.

Saharierna har ständigt genom historien försvarat sig mot inkräktare. När spanjorerna koloniserade Västsahara i slutet av 1800-talet mötte de hårt motstånd från de sahariska ökenkrigarna.

Många saharier kan ännu inte läsa. Därför pågår en intensiv alfabetiseringskampanj bland de många kvinnorna i lägren. Kvinnorna spelar en avgörande roll i lägrens administration och skötsel.

Kvinnorna i flyktinglägren runt Tindouf är beväpnade och har fått militär träning. De deltar i vakthållning och försvar av lägren men inte i de direkta striderna vid fronten.

"DET HÄR ÄR VÅR JORD. JAG VILL HELLRE DÖ FRI ÄN LEVA FÖRSLAVAD."

des militärt för att kunna försvara lägren. De deltog aldrig i några strider. Kvinnorna var inte beslöjade, säger Erik Fichtelius.

I flyktinglägren träffade han svensken Sven Lampell, överste och ansvarig för Internationella Röda Korsets hjälpinsats.

– Han var djupt engagerad i mänskliga rättigheter och västahariernas svåra situation.

Vid nästa resa och besöken i de ockuperade städerna El Aaiún och Dakhla i Västsahara kunde inte Erik Fichtelius tala med västsa-

hara smög vi oss in över gränsen vid midnatt. Vi befann oss i en jeep med släckta strålkastare och bortskruvade bromsljus, eskorterade av en patrull gerillasoldater i en landrover.

Andra gången reste jag i fullt dagsljus i en stor konvoj med ett trettiotal lastbilar, tankbilar, jeepar och en ambulans. Vi for över gränsen på morgonen, i bred front på uppkörda, tydliga spår.

Gränsen mellan Algeriet och Västsahara är bara 37 km lång. Den var ett smalt litet andningshål för Polisario. Om Marocko verkligen skulle försöka stoppa Polisario var det den lilla gränssträckan mot Algeriet som borde skäras av."

"På kvällarna brukade soldaterna samlas för att lyssna på "Sahara libre", Polisarios radiosändningar från Alger. De lyssnade under tystnad och kommenterade sen nyheterna i långa diskussioner. De visade stort intresse även för nyheter om annat än kriget. Flera av dem ställde ofta politiskt initierade frågor om Sverige.

Det var påfallande många bland de soldater jag mötte som tidigare hade arbetat i fosfatgruvan Bu Craa eller vid fosfatanläggningarna vid kusten. För dem hade fosfatrikedomarna varit en nationell väckarklocka."

"Det är mycket vi saknar här, men det vi saknar mest är oberoende.

Det var ett typiskt svar i lägren. I all misär och fattigdom var det visionen om ett fritt och oberoende Västsahara som fyllde ögonen med glöd. I varje tält jag besökte fann jag människor som på ett eller annat sätt var aktiva i kampen.

80 procent av lägrens invånare var kvinnor och barn, och kvinnorna spelade en avgörande roll i lägrens administration och skötsel. Många kvinnor satt med i den politiska och administrativa ledningen för lägren. En av dem Salka, 45 år, hade varit mycket aktiv redan under kampen mot spanjorerna i El Aaiún. När jag träffade henne första gången 1976 beskrev hon med vrede marockanernas napalmbombningar och förtydligade kampen för självständighet genom att gripa en näve med sand:

– Det här är vår jord, sa Salka. Jag vill hellre dö fri än leva förslavad."

TEXT: LENATHUNBERG
BILD: ERIK FICHTELIUS

De stora lägereldarna syns miltals i öknens nattmörker, men risken för upptäckt bekymrar inte gerillan. Soldaterna berättar att de skjutit ner flera fiendeplan genom att lägga sig en bra bit från eldarna och skjuta mot de plan som lockats fram.

De flesta av lägren runt Tindouf saknar eget vatten. Den viktiga vattenförsörjningen klaras med några få tankbilar som far i skytteltrafik.

Matbiståndet delas ut i flyktinglägren.

Massemenaha är över 70 år gammal. Hon sitter mest stilla i skuggan längst inne i familjens tält.

Erik Fichtelius.

rier, eftersom han var övervakad och guidades runt av marockanska företrädare.

– Ockupationen var uppenbar, likaså den marockanska propagandan.

Boken Västsaharas kamp för oberoende finns inte längre att köpa men kan läsas på Jakobsbergs Solidaritetskommittés hemsida, www.vastsahara.org

Här följer tre avsnitt ur denna nu historiska bok om Västsahara:

"Mitt första besök ägde rum i maj/juni 1976, det andra knappt ett år senare, i april 1977.

Skilnaden mellan de två besöken var påtaglig. På ett år hade gerillans organisation blivit mycket effektivare. Polisario demonstrerade tydligt hur man på ett år utökat kontrollen över sitt land. Vid mitt första besök i Västsahara

STÖDFEST!

Mer än 120 personer kom till Oceanen i Göteborg för att uppmärksamma Marockos 40-åriga ockupation av Västsahara. 15 000 kronor blev överskottet på denna fest. Arrangör för festen var Göteborgs Afrikagrupp.

Lördagen den 24 oktober var det fest i kampens tecken, en fest för ett fritt Västsahara. I 40 år har Marocko ockuperat området. Trots den olagliga ockupationen har inget europeiskt land erkänt Västsahara. I Sverige finns det ett riksdagsbeslut sedan 2012, men regeringen tvekar. Därför arrangerade Göteborgs Afrikagrupp, Föreningen Västsahara och Emmaus Björkä en stödfest för att lyfta frågan och för att samla in pengar till fortsatt opinionsarbete.

Kvällen bjöd på musik, dans och politiska samtal och framåt nio var det fullsatt. Stämningen var på topp. Banden som var inbjudna öste på och manade till dans. Det var bara när Malak Amidane, människorättskämpe från den ockuperade delen av Västsahara, steg upp på scenen som den folkfyllda lokalen tystnade för att lyssna till hen-

nes historia. Hennes ödmjuka sätt att föra sig och prata skapade en känsla av beundran och respekt. Och hon kom med andra perspektiv på livet.

”Jag valde aldrig att bli aktivist, det är egentligen för farligt i Västsahara. Men jag är tvungen att kämpa för de mänskliga rättigheterna. På grund av det har jag också blivit torterad och fängslad flera gånger”, svarar Malak när jag frågar hur det är att vara aktivist på ockuperat territorium. När hon sedan fick frågan om hur vi kan jobba här i Sverige är svaret enkelt, ”fortsätt sätta press på er regering och få dem att erkänns Västsahara! Det skulle betyda så mycket för oss.”

Sist men inte minst vill jag tacka alla som skapade en grym kväll. Särskilt tack till Sanna och Lovisa som har dragit i alla trådar inför festen.

SAHARA LIBRE!

TEXT: YLVA ZETTERLUND, GÖTEBORGS AFRIKAGRUPP
BILDER: JODIE WHIFE OCH LENA THUNBERG

- 1 Jodie och Ylva.
- 2 Axel Sondén och Flyttfåglarna spelade.
- 3 Swing Tarturo spelade.
- 4 Louise och Ylva visar upp Erkänn Västsaharaväskor.
- 5 Malak Amidane berättade om livet i ockuperat Västsahara.
- 6 Det var god stämning från början till slut.
- 7 Lars auktionerade ut affischer, väskor och böcker.
- 8 Ylva, Kattis och Lovisa från Göteborgs Afrikagrupp fixade allt.
- 9 Fred på jorden spelade.
- 10 Göran Frödin åkte till flyktinglägren när han var 18 år.
- 11 Minst 120 personer trängdes på Oceanen i Göteborg.

Information om naturresurserna

Det internationella nätverket Western Sahara Resource Watch (WSRS) uppdaterar ständigt sin hemsida www.wsrw.org. Där finns information på norska, engelska, spanska och franska om stölden av Västsaharas naturresurser och arbetet emot den illegala handeln.

Vilka oljebolag har skrivit avtal med den marockanska staten? Är provborrningar på gång?

Vad händer med rovfisket? Vad händer med de enorma växthusen som tömmer de underjordiska sjöarna vid Dakhla? Var och hur säljs tomaterna?

Frige Gdeim Izikfångarna

Frige de 21 Gdeim Izikfångarna eller gör om rättegången i en civil domstol, kräver Human Rights Watch och flera MR-grupper. Västsaharierna dömdes i en militärdomstol till livstids fängelse eller domar på upp till 25 år på bekännelser gjorda under tortyr. Inga andra bevis fanns. Anklagelserna gällde tillhörighet i kriminella gäng och inblandning i mord på poliser i samband med att protestlägret Gdeim Izik stormades av polis 2010.

Både HRW och Amnesty är inte längre välkomna till Marocko.

Julklapptips

Har du problem med att hitta på julkappar till släkt och vänner, som redan har allt? Kanske kan en gåvoprenumeration på Tidskriften Västsahara lösa problemet? Så här gör du i så fall: Betala in prenumerationsavgiften, skriv i meddelanderutan "Gåvoprenumeration" samt namn och adress på den som ska ha tidskriften.

Du kan också gå in på Tidskriften Västsaharas hemsida www.vastsahara.net och skicka meddelande därifrån eller via facebook www.facebook.com/tidskriftenvastsahara

Prenumerationsdags

Glöm inte att prenumerera. Tidskriften Västsahara vill väldigt gärna behålla sina prenumeranter och dessutom helst få fler. Tidskriften är den enda i sitt slag i Norden. Här kan du läsa om den senaste händelseutvecklingen i Västsaharafrågan. 4 nummer av tidskriften per år kostar 125:- (privatperson), 145:- (stödprenumeration), 150:- (organisation) och 200:- (utlandsprenumeration)

Betala till PG 20 40 03 – 8. Föreningen Västsahara. Glöm inte att uppge namn och adress.

Fisk dumpas i öknen utanför Dakhla

I oktober publicerade Western Sahara Resource Watch bilder på fisk som har dumpats i öknen utanför Dakhla i Västsahara.

För att dölja det överfiske som sedan länge sker i vattnen utanför Västsaharas kust har tidigare fisk dumpats rakt ned i havet. Bilder på hur det Belize-registrerade fiskefartyget Adrar dumpar fisk i havet publicerades av samma organisation 2013.

Nu sker det alltså dumpning av fisk även på land.

Enligt en ny förordning i EU 2015 får inte längre fisk, som överstiger den kvot som tilldelats fartyget, inom det pelagiska fisket (motsats till kustnära), kastas tillbaka i havet. Allt måste landas och redovisas.

Det västsahariska fiskevattnet är ett av världens fiskrikaste.

Det är till Dakhlas hamn som den mesta fisken landas. Här finns många och stora fiskefabriker med trolig västsvensk inblandning. Marocko har varit beroende av skandinaviska och särskilt svenska fiskare för att lära sig fiska med stora fiskefartyg, som har ett avancerat kylsystem och därmed möjlighet att ligga ute till havs lång tid.

"Uppdrag granskning gjorde 2010 två uppmärksammade tv-program om prima fisk som maldes till fiskolja som falskeligen såldes av marockanska företag till Norge."

Två svenska fiskare från Göteborg dömdes 2014 i hovrätten för olaga fiske i vattnen utanför Dakhla, eftersom de saknade de erforderliga tillstånden.

De flesta fiskefartyg som befinner sig på västsahariskt vatten har skandinaviskt ursprung men är numera utflaggade till länder som Caymanöarna, Belize eller Comoreerna eller har idag marockansk flagg.

EU har ett omstritt fiskeavtal med Marocko där de ockuperade västsahariska vattnen ingår. Sverige och flera andra länder har röstat emot detta avtal.

EU-parlamentet stoppade fiskeavtalet i en

omröstning i december 2011, men efter några månader började EU-kommissionen förbereda för ett nytt avtal. Detta nya fiskeavtal röstades igenom i EU-parlamentet 2013 och sommaren 2014 var fiskebåtarna från EU tillbaka – de flesta från Spanien.

SVT:s Uppdrag granskning gjorde 2010 två uppmärksammade tv-program om prima fisk som maldes ned till fiskolja som falskeligen såldes av marockanska företag till Norge och bland annat förvandlades till Omega3-tabletter, som såldes till Sverige.

TEXT: LENATHUNBERG
BILD: WSRW

Rovfisket i västsahariska vatten leder till dumpning av fisk både till lands och till havs.

KRÖNIKAN

Jag hoppas på ett fritt Västsahara!

I år är det 40 år sedan den Gröna marschen inleddes och sedan dess har Västsahara ockuperats av Marocko.

Ingen stat i världen tillerkänner Marocko rätten att förfoga över Västsaharas landområden, men det betyder inte att världssamfundet agerar tillräckligt för det. Under flera decennier har hoppet funnits om ett Västsahara där befolkningen får leva i fred och frihet med varandra i sitt eget land.

Löftena från omvärlden har varit många, men få har infriats. Den utlovade folkomröstningen har uteblivit, och mänskliga rättigheter som kränks med bland annat tortyr och hot om fängelsestraff är vardag för de västsaharier som väljer modet och för den fredliga kampen för frihet vidare.

Ironiskt nog är det kanske just därför att man har valt en fredlig kamp som konflikten ofta kallas för den glömda konflikten som alltför få engagerar sig i.

För min egen del började engagemanget när jag var aktiv i SSU. Jag har haft förmånen att besöka flyktinglägren i Tindouf vid olika tillfällen, och en av mina första resor som jag genomförde som nybliven riksdagsledamot var att åka tillbaka och delta vid Sahara Marathon. Att springa som en manifestation för mitt politiska engagemang och att dessutom göra det i öknen under bar himmel var en alldeles speciell upplevelse.

Men engagemanget slutar inte där. För några veckor sedan var jag med och organiserade Socialdemokraternas och Miljöpartiets riksdagsseminarium tillsammans med några samarbetsorganisationer, bland annat Emmaus, med anledning av den kommande 40-årsdagen. Vi var runt 300

deltagare som kom för att lyssna till seminariet där bland annat den kända västsahariska människorättskampen Aminatou Haidar medverkade.

Vi arbetar dessutom med ett särskilt Västsaharanätverk i riksdagen som vi har startat upp där vi försöker få med så många partier som möjligt i form av olika politiker som förhoppningsvis kan engagera sig i frågan.

På senare tid har frågan om Västsahara uppmärksammats i svensk media och diskuterats i politiken på ett sätt som vi inte har sett tidigare. Det hänger naturligtvis ihop med att de båda regeringspartierna på sina kongresser har fattat beslut om att Sverige ska erkänna Västsahara. Och att riksdagen sedan tidigare har fattat beslut om erkännandet. Den borgerliga regeringen lade dock det beslutet till, vad man kallar, handlingarna. Inget skedde. Den nuvarande regeringen har som bekant tagit initiativ till en översyn av den svenska Västsaharapolitiken, och den kommer att vara klar någon gång i början av nästa år. Då är det upp till den svenska regeringen att göra en bedömning av det som presenteras. Jag är trots allt glad över att fler får upp ögonen för den här frågan i Sverige.

Frågor om Västsaharas självständighet, förhållandet till folkrätten och Marockos agerande under hösten diskuteras nu flitigt inte bara bland oss aktivister utan också i media. Att fler får kännedom om frågan är viktigt för att också få ett ökat engagemang. Vi är nämligen många som drömmer och hoppas på ett fritt Västsahara.

JOHAN BÜSER

JOHAN BÜSER, RIKSDAGSLEDAMOT
SOCIALDEMOKRATERNA

ERKÄNN OSS!

Salah Amaidan, löparen som tillhört världseliten, lever i exil i Frankrike för att han viftat med Västsaharas flagga. Marocko har portförbjudit honom. Nu springer han för Västsaharas sak runt om i Europa och åter-

vänder först när Västsahara är självständigt:

– Jag vet att många svenska politiker och medborgare stöder oss. Sätt press på er regering att erkänna Västsahara!

Följ tidningen på facebook så får du de senaste nyheterna:
www.facebook.com/tidskriftenvastsahara

10

dagars skyfall i Saharas öken orsakade den hittills största katastrofen i flyktinglägren.

55 000

kronor samlade Palmeacentret in i sin blyxtaktion till de drabbade i flyktinglägren.

1976

reste Erik Fichtelius med Polisario-soldaterna i jeep genom öknen nära fronten.

3

svenska jurister skriver i DN: Det finns inga folkrättsliga hinder att erkänna Västsahara.

120

personer minst kom till stödfesten för Västsahara i Göteborg i oktober.